

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Ананьївського дитячого будинку-інтернату Одеської
обласної ради

10.01.2025

м. Одеса, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 10.01.2025 регіональною групою НПМ Одеської області (далі – РГ НПМ) здійснено повторне відвідування Ананьївського дитячого будинку-інтернату Одеської обласної ради (далі – інтернат, заклад).

Відвідування здійснювали члени РГ НПМ:

Абдуллаєв Марат Абдуллаєвич, представник громадської організації (керівник РГ НПМ);

Жук Олексій Володимирович, представник громадської організації;

Фісюков Сергій Сергійович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Інтернат знаходиться за адресою: вул. Бондарчука Григорія, буд. 1, м. Ананьїв, Подільський р-н, Одеська обл., 66401.

Керівниця закладу – Вужилівська Віра Василівна.

Згідно з Статутом Ананьївського дитячого будинку-інтернату Одеської обласної ради, затвердженим рішенням Одеської обласної ради від 24.07.2024 № 45Р/2024-ОР, установа створена з метою забезпечення тимчасового (до шести місяців) або постійного (понад шість місяців) проживання, або перебування дітей з інвалідністю віком від 4 до 18 років та осіб з інвалідністю віком від 18 до 35 років з порушенням фізичного, інтелектуального розвитку та психічними розладами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, побутового обслуговування, медичної допомоги, освітніх послуг, комплексу реабілітаційних заходів і згідно з медичним висновком не мають протипоказань для перебування в установі незалежно від наявності осіб, зобов'язаних згідно із законом їх утримувати.

Заклад заснований як об'єкт права спільної власності територіальних громад, сіл, селищ, міст, області, інтереси яких представляє Одеська обласна рада.

Інтернат у своєму складі має відділення стаціонарного догляду для дітей з інвалідністю «Ананьївський дитячий будинок-інтернат», що утворено для надання соціальної послуги денного догляду не менше як 30 дітям з інвалідністю.

Заклад розрахований на перебування 90 осіб. На день відвідування у закладі перебувало 88 осіб. Усі особи інтернату – чоловіки, серед яких 5 осіб – дієздатні, 83 – особи, визнані у встановленому законодавством порядку

недіездатними, 86 осіб – перебувають під опікою/піклуванням закладу, 2 особи – мають інших опікунів/піклувальників, 88 особам встановлено групи інвалідності.

Заклад у 2024 році профінансовано на суму 26 586 171,84 грн – загальний фонд, 989 514,48 грн – благодійна допомога.

Штатна чисельність працівників інтернату складає 104 штатних одиниць, з яких 58 шт. од. – медичний персонал (лікар-психіатр в/к – 0,5 шт. од.; лікар; лікар-педіатр 1 категорії – 0,5 шт. од.; сестра медична старша б/к – 1,0 шт. од.; сестра медична з дієтичного харчування 2 категорії – 1,0 шт. од.; сестра медична з лікувальної фізкультури б/к – 1,0 шт. од.; сестра медична б/к – 7,0 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка супровідниця) – 2,0 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка прибиральниця) – 2,0 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка ванниці) – 2,0 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка роздавальниця) – 4,0 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка палатна) – 33,0 шт. од.; сестра господиня – 1,0 шт. од. та 15 шт. од. – навчально-виховний персонал (вчитель-дефектолог – 1,0 шт. од.; вихователь – 7,0 шт. од.; вчитель-реабілітолог 1 категорії – 1,0 шт. од.; практичний психолог – 0,5 шт. од.; педагог соціальний 1 категорії – 0,5 шт. од.; помічник вихователя – 2,0 шт. од.; соціальний працівник – 2,0 шт. од., фахівець з фізичної реабілітації – 1,0 шт. од.).

Згідно з тарифікаційним списком працівників на 2024 рік в закладі працює 104 особи, з яких 58 – медичний персонал та 15 – навчально-виховний персонал, інші – 31.

Заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю психіатрія; молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

Окрім того, у закладу наявна ліцензія на придбання, перевезення, зберігання, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.

Всі вихованці та підопічні мають договори з лікарями загальної практики-сімейними лікарями.

Наявні індивідуальні програми реабілітації вихованців та підопічних з позначками про виконання, зокрема за потребою вихованці та підопічні забезпечуються ортопедичним взуттям. Особи з особливими потребами забезпечені засобами пересування (крісла-колісні, палиці, милиці) та іншими засобами реабілітації згідно з індивідуальними програмами реабілітації.

В нічний час в інтернаті на чергування залишаються медична сестра та 2 молодші медичні сестри на кожний корпус.

В складі медичної частини інтернату знаходяться:

кабінет прийому вихованців/підопічних лікарями, який використовується також як маніпуляційна; кімната карантинного перебування; ізолятор для інфекційних хвороб та санітарно-гігієнічна кімната (фото 1).

Медичні справи підопічних та вихованців зберігаються окремо в шафах. Медичні огляди проводяться в медичній частині інтернату лікарями два рази на рік. Також керівництвом інтернату забезпечується організація проведення поглиблених медичних оглядів вихованців/підопічних. У разі потреби вихованці/підопічні скеровуються в амбулаторію, де безоплатно надаються послуги на необхідні дослідження та медичну допомогу. Заклад забезпечує перевезення вихованців/підопічних до лікарні власним транспортом.

До посадових інструкцій працівників інтернату включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Вихованці/підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням, у тому числі дієтичним. Працівниками харчоблоку відбираються, маркуються та належно зберігаються добові проби з приготовлених страв (фото 2). Харчоблок інтернату перебуває в належному санітарному стані.

Сума витрат на харчування на одну особу в день у закладі складає 86,87 грн, а сума витрат на медикаменти на одну особу в день складає 2,21 грн.

Територія закладу огорожена, вхід та вихід здійснюється через пропускний пункт. На території облаштовані криті альтанки, лави для відпочинку. На території розташовано 3 житлові будівлі (фото 3).

Будівля установи двоповерхова (фото 4): на першому і на другому поверсі розташовані житлові кімнати підопічних.

Будівлі обладнані автоматичною пожежною сигналізацією. Окрім того ведеться облік наявних вогнегасників, забезпечено їх своєчасне обслуговування (фото 5). У закладі наявні схеми евакуації (фото 6).

Керівництвом інтернату затверджено план дій працівників Ананьївського дитячого будинку-інтернату на випадок пожежі чи іншої надзвичайної ситуації.

Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах закладу задовільне.

У житлових кімнатах проживають від 4 до 8 вихованців/підопічних (фото 7).

Вихованці/підопічні мають можливість користуватися власними речами.

Підопічним забезпечено право на прогулянку на свіжому повітрі.

В санітарно-гігієнічних кімнатах вихованці/підопічні мають індивідуальні засоби гігієни (фото 8).

РГ НПМ відмічено позитивну атмосферу у закладі. Підопічні під час відвідування займались дозвіллям, переглядом телепередач тощо (фото 9).

Заклад повністю забезпечено безперебійним електропостачанням (система енергозабезпечення Tesla powerwall 2) (фото 10).

На інформаційних стендах наявна інформація про права вихованців/підопічних, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав. Регіональна група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 16 працівниками

інтернату та здійснила огляд усіх житлових приміщень. Водночас, через стан здоров'я підопічних, який не дозволяє їм спілкуватися, відповідати на запитання та сприймати звернену мову, проведення конфіденційного спілкування з ними виявилось неможливим. Підопічні мали добрий настрій та позитивно реагували на присутність персоналу та відвідувачів, що може свідчити про належне ставлення персоналу до них і створення сприятливої атмосфери в закладі.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 18.10.2022, за результатами якого виявлено порушення прав:

- на життя;
- на гідні умови проживання;
- на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування та житло;
- на доступність, зокрема для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;
- на професійну правничу допомогу;
- на охорону здоров'я та медичну допомогу.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації:

1. Одеській обласній раді:

Вжити заходи для забезпечення службою у справах дітей Одеської обласної державної (військової) адміністрації контролю та надання методичної допомоги службам у справах дітей за місцем походження вихованців ДБІ для належного формування особових справ дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

Оперативно реагувати на необхідність у фінансуванні потреб закладу.

Передбачити у штатному розписі закладу посаду юрисконсульта на 2023 рік та у подальшому;

2. Ананьївському дитячому будинку-інтернату:

Тримати на постійному контролі питання пов'язані із заходами безпеки в умовах воєнного стану.

Вжити заходів щодо дотримання права підопічних/вихованців на гідні умови проживання.

Здійснити облаштування приміщень закладу відповідно до вимог ДБН.

Забезпечити розміщення в доступних для підопічних/вихованців місці і формі інформації про їхні права, а також контакти посадових осіб, до яких вони можуть звертатися у разі порушення їх прав та інтересів.

Налагодити взаємодію із центрами системи надання безоплатної правничої допомоги.

У ході відвідування встановлено, що рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконані частково, а саме:

підписано договір про співпрацю між закладом та Південним управлінням з надання безоплатної правничої допомоги та доведення інформації до підопічних закладу;

розміщенні інформаційні стенди, наявна інформація про адреси і контактні дані посадових осіб, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав, інформація про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тощо.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі наявне укриття використання якого, згідно Акту оцінки готовності захисної споруди цивільного захисту від 02 грудня 2024 року, можливо за умови виконання всіх Вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 та оцінюється як обмежено готове.

Разом з тим, регіональною групою НПМ встановлено, що укриття використовуються для проживання підопічних в нічний час, незалежно від наявності/відсутності оголошення сигналу «Повітряна тривога» в регіоні. Проте приміщення укриття не облаштовано ліжками та місцями для сидіння, натомість на підлозі знаходяться дерев'яні щити, які розміщуються на старих автомобільних шинах, на які зверху стелять матраци (фото 12).

Умови в укритті не відповідають вимогам для проживання в ньому відповідно до вимог до норми площі, наявності окремих ліжко-місць для кожного підопічного, відповідного температурного режиму (в укритті відсутнє опалення). Зі слів керівництва інтернату, перед тим як підопічних спускають в укриття нічний час, приміщення протоплюється пічним опалювальним пристосуванням.

Окрім того, санітарно-гігієнічні кімнати приміщення укриття не облаштовано для забезпечення приватності, а також доступу для осіб з інвалідністю.

В укритті наявне закрите складське приміщення, в якому зберігається консервовані продукти, вода та інше. Приміщення захаращене, наявне павутиння, засоби невідомого походження (без маркування) (фото 13).

В приміщенні укриття відсутні контейнери для зберігання харчових продуктів та в достатній кількості посудини з питною та технічною водою.

Приміщення укриття потребує проведення ремонтних робіт, реконструкції.
2. Окрім того, поручні при спуску в укриття наявні лише з однієї сторони, що створює незручності під час здійснення евакуації підопічних/вихованців, які відносяться до маломобільних груп населення (фото 11).

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

3. У ході відвідування закладу регіональною групою НППМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах вихованців/підопічних, що є порушенням норм житлової площі на особу та не відповідає вимогам Державних будівельних норм України В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

4. Окрім зазначеного, не всі вихованці/підопічні забезпечені в повній мірі твердим інвентарем відповідно до розділу Х Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми). У житлових кімнатах відсутні у достатній кількості приліжкові тумбочки, стільці, шафи, столи (фото 14).

5. У складському приміщенні харчоблоку зберігаються продукти харчування без маркування із зазначенням терміну придатності, частково без пакування, що не відповідає вимогам Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (фото 15).

Порушення права на повагу до приватного та сімейного життя (стаття 8 Конвенції ООН про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 32 Конституції України про права осіб з інвалідністю).

6. В установі підопічним не забезпечено право на приватність, зокрема санвузли не обладнані дверцятами у кабінках (фото 16), відсутня ширма для використання під час проведення санітарно-гігієнічних процедур, а також під час огляду у медичного працівника. Окрім того, деякі ліжка розміщені впритул один до одного.

7. Під час відвідування закладу з'ясовано, що на території інтернату встановлено камери відеоспостереження, якими здійснюється відеофіксація перебування підопічних та інших осіб у місцях загального користування, однак відсутні попереджувальні знаки про здійснення відеоспостереження шляхом розміщення відповідного застереження в загальнодоступному місці для належного візуального сприйняття громадянами, що не відповідає вимогам абзацу другого частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України

«Про захист персональних даних» та свідчить про непрозорість обробки персональних даних.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 5 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

8. Приміщення інтернату не пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

- заклад не обладнано ліфтами або підйомниками;
- коридори не обладнані поручнями (фото 17);
- у санітарно-гігієнічних приміщеннях не встановлено поручні або інші пристосування.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

9. Медична документація закладу не відповідає вимогам наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110. У закладі не ведеться форма первинної облікової документації № 025/о «Медична карта амбулаторного хворого», замість якої медичні працівники ведуть «Історії хвороби», які не відповідають встановленим формам, що значно ускладнює використання такої документації у закладах, які перебувають у єдиному медичному просторі.

10. У порушення вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до пункту 1 наказу Міністерства охорони здоров'я від 14 лютого 2012 року № 110» 02.02.2024 № 186 не ведеться та не заповнюється форма первинної облікової документації № 511/о «Довідка №__ про фіксацію тілесних ушкоджень».

11. Відсутній Журнал реєстрації амбулаторних хворих (форма № 074/о) відповідно до Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації.

Зазначений недолік усунуто під час здійснення відвідування.

12. У порушення вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та форм первинної облікової документації» від 24.03.2016 року № 240 медичними працівниками не ведеться «Журнал реєстрації застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади».

Групою РГ НПМ надано роз'яснення медичним працівникам щодо необхідності ведення медичної документації за встановленою формою.

13. Приймально-карантинна кімната та ізолятор не відповідають вимогам ДБН В.2.2-18:2007. Окрім того, на вікнах встановлені решітки та двері до кімнати карантину продубльовано ґратами.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Одеській обласній військовій адміністрації, Одеській обласній раді:
вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності інтернату;

забезпечити контроль за додержанням прав вихованців/підопічних;
забезпечити облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

розглянути можливість проведення ремонтних робіт у закладі та в укритті з метою усунення недоліків, викладених у звіті.

2. Ананьївському дитячому будинку-інтернату Одеської обласної ради забезпечити:

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства; приведення у відповідність до санітарно-гігієнічних вимог приміщення укриття, прибрати захлавлене приміщення, забезпечити приватність;

дотримання норм житлової площі на особу;
дотримання Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857;

облаштування житлових корпусів відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

ведення медичної документації відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110;

дотримання права на приватність в установі (облаштувати санвузли та медичну частину інтернату);

здійснення відеоспостереження відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних»;

приведення у відповідність кімнат карантину та ізолятору (прибрати

решітки на вікнах та ґрати на дверях);
зберігання та маркування продуктів відповідно до вимог законодавства.

Додатки: фотоматеріали на 5 арк. в 1 прим.

**Керівник регіональної групи
НПМ в Одеській області**

Марат Абдуллаєв

Фотоматеріали

Фото №1

Фото №2

Фото №3

Фото №4

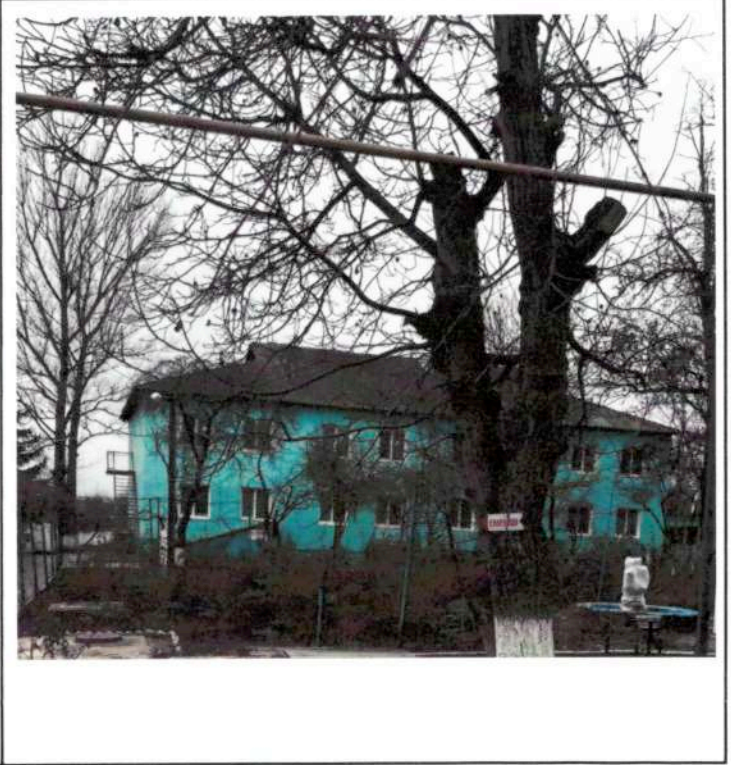

Фото №5

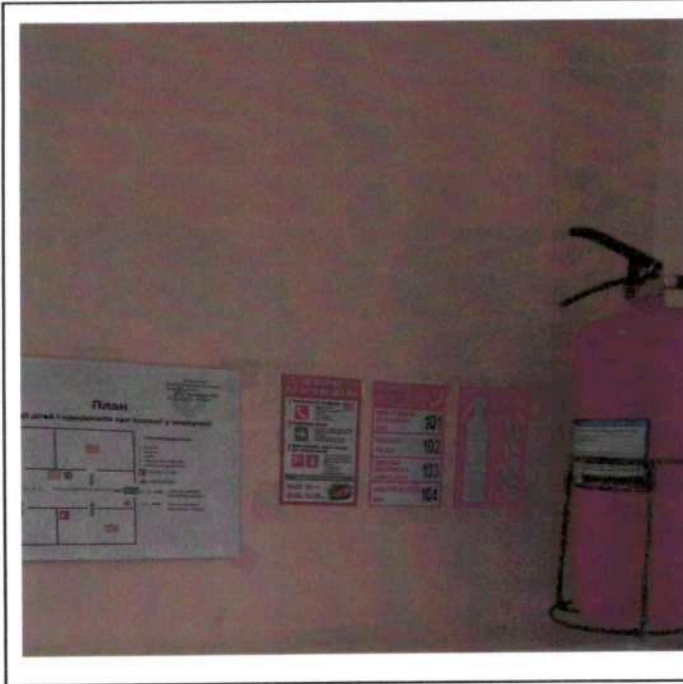

Фото №6

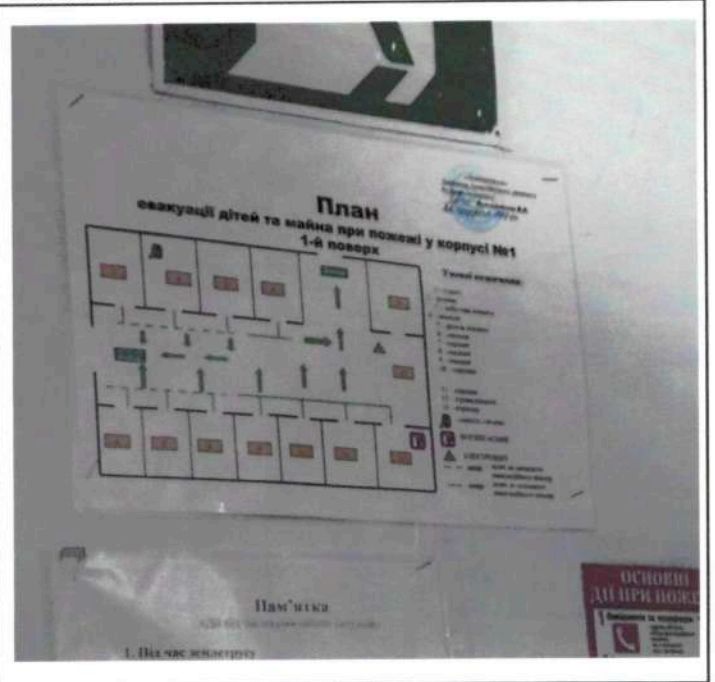
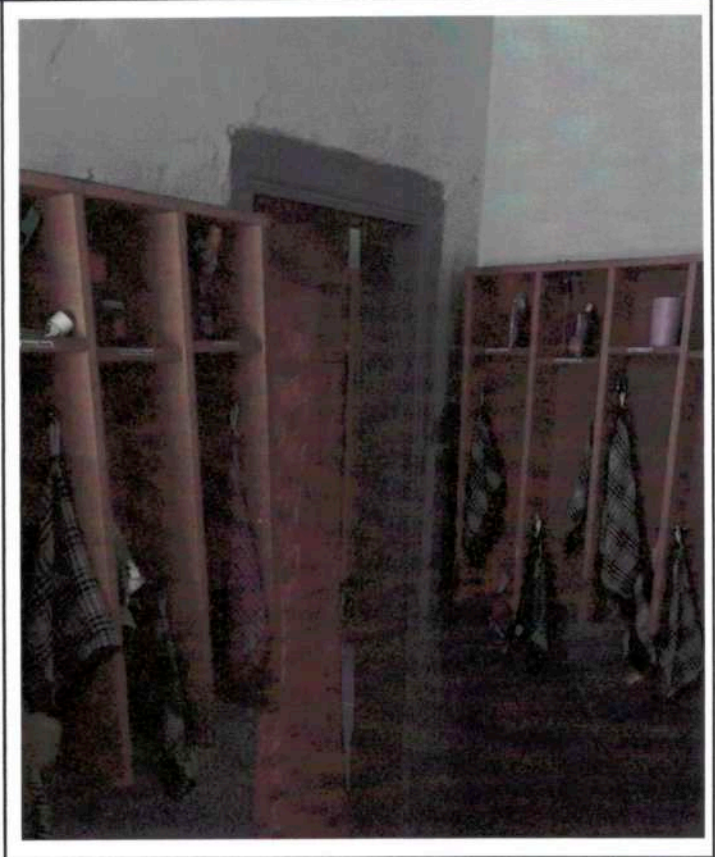

Фото № 7

Фото №8

Φοτο Νο9

Φοτο Νο10

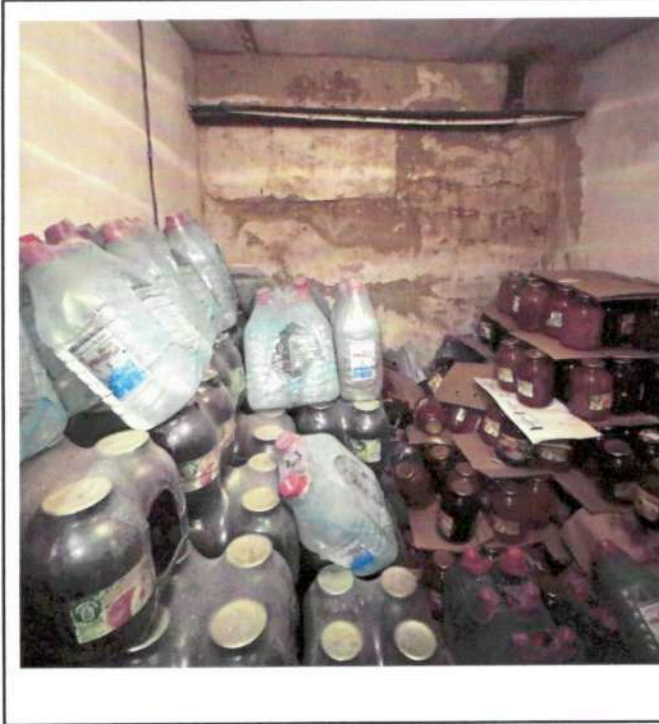
Φοτο Νο11

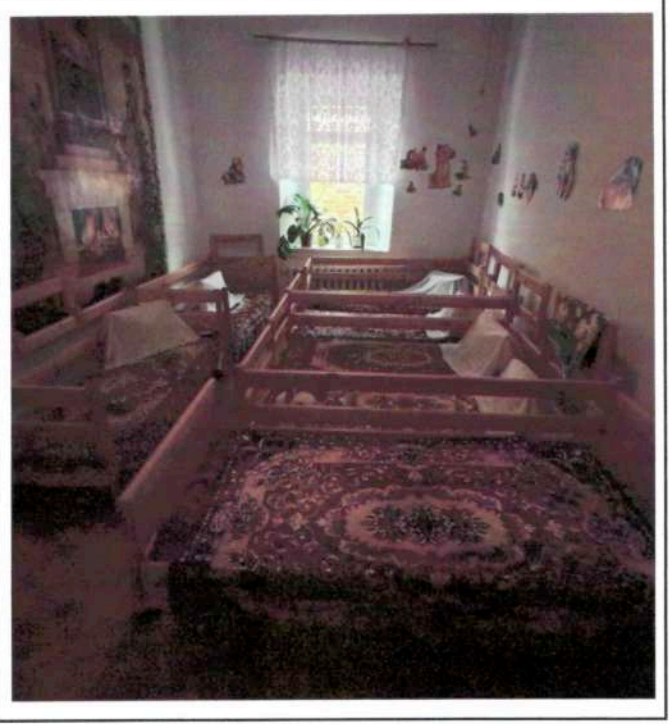
Φοτο Νο12

Φοτο Νο13

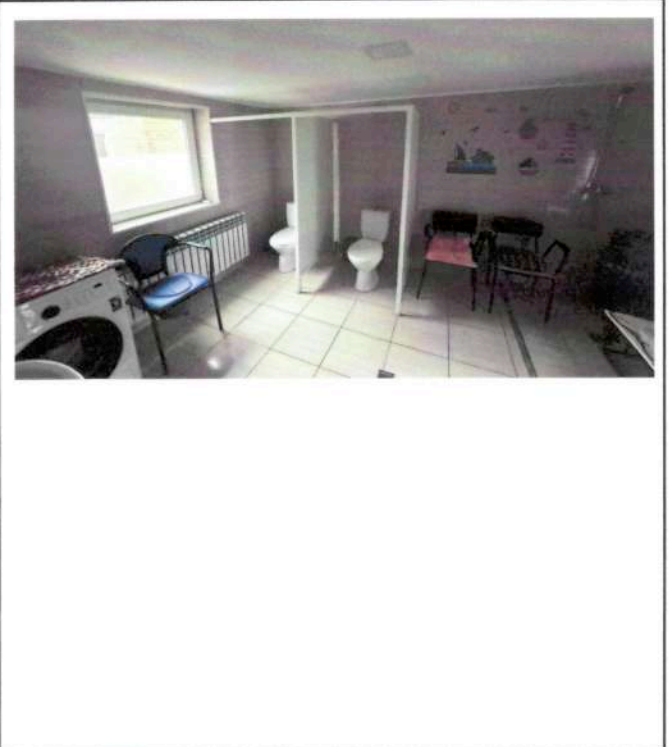
Φοτο Νο14

Φοτο Νο15

Φοτο Νο16

Φοτο Νο17

